

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Sect. I. Iscariotes Christum prodens.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

etiam discipuli suam in necem Magistri contulerunt symbolam. Fuit eorum unus, qui hostibus illum proditor, fuit qui coram servis eum negaret; ceteri fugiendo ac deserendo promissam in cena fidem minime servarunt. Quid miramur hunc optimum patremfamilias ab alienis tam male habitum, quem ipsi etiam injuriis affecerunt domestici? Ab Herode Iannas, a Pilato plagas tulisse Christum, nil novi, hostes erant: a Judâ perfidissime traditur, a Petro ter constantissime affirmatum sibi eum hominem esse ignotum, hoc novi quid & miri est; discipuli fuerant. Sed hæc singula penitentiâ inspiciamus.

S. I. Iscariotes Christum prodens.

Dominus Jesus jam morti proximus, duos è discipulis Hierosolymam præmittens, Ecce, inquit, introcunibus in civitatem occurret vobis homo amphoram aqua portans; sequimini eum in domum, in quam intrat, & dicitis patrifamilias domus: Dicit tibi Magister, Vbi est averforium; Et pascha cum discipulis meis manducem? & ipse ostendet vobis cenaculum magnum, stratum, & ibi parate. In hoc cenaculo Christus triplicem suis cenam dedit. Prima erat ritualis illa, quæ agnum Paschæ confumendum inferebat. Altera communis & quotidiana, quæ famem consuetis epulis, solitis cibis eximebat. Tertia demum sacrosancta, quæ divinum epulum, corpus & sanguinem Dominicum exhibebat. Ad hæc caelestem cenam pedes Dominus servis piscatoribus lavit, sermone in Humilitatis & Charitatis commendationem instituto. Innumera hæc mysteria sunt. Non tangimus: nullus hic dicendi finis, nullus exitus. Unicum hoc loco censui libandum. Nefas silentio præterire (quod plerique faciunt) obstupescendam Domini Jesus v mansuetudinem, quæ in suum proditorem est usus. Cum Hebræo vate dixerim: *Obstupescite Cali super hoc. Obstupescite terra, obstupescite omnes Angeli ineffabilem Regis vestri placiditatem in tolerando scelere humano.*

Reverâ jam in cenâ Christus fel & acetum cepit bibere: omnes epulæ amarioribus corruptæ. Nam præterquam quodd dissenso ambitiosa inter discipulos orta, quis eorum major; Petri etiam titubans lingua, & ceterorum turpis fuga in sermonem venit: hæc Christo merum fel erant. Hæc tamen omnia superabat, quodd ille lupus, proditor, diabolus Iscariotes lateri hæreret. Ah, quæ mitissimus Jesus non tentavit, ut hunc hominem à cogitato scelere averteret? In Apostolum eum elegit, suum quaestorem fecit, elemosynis præfectum constituit, patrem illius, ut serunt, à leprâ, matrem à paralyti curavit, ultra, triennium inter suos illum toleravit, plurima eum docuit, obmurmurantem pertulit. Tandem turbatus spiritu, Amen amen dico vobis, inquit, *quia unus ex vobis tradet me.* Turbatur amantissimus Pastor, quodd unam è suis oculis, quas unicè amarat, esset perditurus. Nihilominus omnem salutis viam explorat, tentat omnia Magister mitissimus, ut discipulum à concepto flagitio abducat. Nam i. secum illum in ultimâ cenâ tolerat, non oculis tantum æquis illum aspicit, sed ex eadem paropside cibos cum illo sumit, humanissimè illum affatur.

2. Non tantum hunc mensæ contubernalem & convivorem, sed inter primos, & ante Petrum, Joanni proximum considerare permittit.

3. Ter distinctè sceleris concepti monuit, sed nomini semper pepercit. Et primò quidem teclè monens, Vos, inquit, mundi estis, sed non omnes. Deinde paullo apertius: *Qui manducat mecum panem.* Imò etiam, quodd Joannes asserit, protestatus est, *Vnus ex vobis me tradet.* Sed, nomine tamen semper suppresso. Denique etiam atrocitatem criminis exponens, *Va, inquit, homini illi, per quem Filius hominis tradetur.* Bonum erat ei, si non esset na-

Aus homo ille. Nihil effectum; noluit mollescere hoc saxum. Sed ò Deus, quàm levi pretio caelorum terrarumque Dominus est venditus! quot asini & canes, quot vasæ testæ, quot vitrea pocula, sanguinariam metcedulam hanc superant? Stultissime, scelestissime venditor, impiè emprores! Itane cæli pretium, pretio vancit tam vili?

De pretio Christi venditi li Auctorum ingens, & sententia diversissima. Sunt qui censent fuisse duodecim nostrates coronatos aut Philippæos, vel florenos quindæcim. Ita Hostius l. de Re nummaria c. 5. Suarez tom. 2. in 3. part. D. Thoma, disp. 34. scilicet. 1. Passim rejicitur Casaris Baronii sententia de 330. coronatis. Vide quid hæc de re sentiam Ioan. Bapt. Villalpandus, & Hieronymus Pradus in Ezech. tom. 3. part. 2. l. 2. disp. 4. c. 31. Pererius to. 3. in c. 20. Gen. disp. 2. Lavinus in cap. 4. Actor. v. 37. Bosqueteri Codrus conc. 31. v. 2. Cornelius de Lapide in c. 37. Gen. nobis p. 239. Iacobus Saliarius tom. 6. Annot. vet. Test. ad Annum Christi 34. mibi p. 890. putat Christi venditi summam fuisse 36. Francorum cum quadrante (Francus Gallicus unus continet 10. victoriatos.) & secundum hunc calculum computat Saliarius. Ab hoc non dissentium Cornelius Iansenius, Emmanuel Sâ, Ioannes Maldonatus, alii. Nec ego huic sententia multum refragari velim. De hoc eodem venditi Christi pretio vide Aurifodanum meam part. 3. cap. 1. Adde: Pro varietate regionum mirè variant hæc moneta, FRANCUS. Nam in Lotharingâ nostrates 6. bacios aequat pretio, alibi 8. quodd in Aurifodanâ non expressimus. Aliæ regiones Francum pro 9. alia pro 10. bacis nostratibus, ut in Galliâ accipiunt. Si ergo Francum Gallicum sumamus pro 10. bacis, dicemus 30. argenteos, venditi Christi pretium fuisse 24. florenos, Philippæos vero 18. & duos bacios cum dimidio.

Quodd si Francus pro bacis 9. computetur, erunt floreni 21. Philippæi 16. Quodd si Francus bacis 8. aut sicut Lotharingus, Francus 6. bacis constet, pretium Christi venditi ad calculos nostri floreni vel Philippæi revocare, facillimum erit & dictis.

4. In genua ante hunc nebulonem procubuit cali Dominus, tamquam delicti veniam rogaturus. Neque hoc solum; pedes etiam illi lavit, & quidem omnium primo, quodd Auctores optimi tradunt. Et quomodo tandem Angeli sese ad hanc injuriam continere poterunt? Hæc certè Christus magis se abiecit, & honorem suum depressum ivit, quàm cum ab aliis mysteriorum ignaris caderetur, confunderetur, in crucem suffigeretur. Sed hæc Domini submissione nihil promotum.

5. Hoc unum restabat, quo majus non poterat. Uti ceteris, ita huic homini scelestissimo suum corpus porrigit edendum, suummet propinat sanguinem hauriendum. Sed nihil animi melioris impetrat. Hic certè Iscariotes eos omnes repræsentavit, qui futurus post sæculis Eucharistiam sumpturi essent sapurâ conscientia: qui venturi essent ut amici cum Christo cenaturi dum noxa lætalis in animo hæret. Hic & illi etiam altum ingemiscant, qui quidem sceleris puri, paullo post tamen voluptatula vili vendunt Christum, & animo exturbant.

6. In ipsomet flagranti scelere, dum osculum partidale dulcis Jesus accipit sceleratam belluam suavitè affatus, Amice, inquit, ad quid venisti? Filium hominis osculo tradis? Surdo hæc omnia, hæc cauti Marpææ dicta. O durum cor! ò peccus adamantinum! Uti accipit, in veritum abit, in præcepit ruit.

Ita Deus quotidie nobiscum agit, nil non medicina in nobis explorat, ut aeternæ morti nos subducat. An non crebrè satis nos monet; aures cohortationibus pervellit, conscientiam tacitis afflat instinctibus? Ex ipsius catino edimus; nutrit nos; sed & pedes in exomologesi nobis lavat, veniâ delictorum nos donat, suum nobis Corpus, suumque Sanguinem, ad lubitum nostrum, in cibum & potum apponit. Nec quotidianos quidem convivas rejicit. In ipso subinde peccato amantissimè monet: Amice, ad quid venisti? an ideo te creavi, ut me injuriis afficeret? Desperatis omnibus remediis tandem refractario dicitur: *Quodd facis, fac citò.* Ito, perfidè, ito; animo tuo satisfacito; certa tibi imminet pernicietis, sed cave Deum accuses, aut in alios culpam detives, tu ipse tui faber es exitii; peribis, quia voluisti perire.

Luc. cap. 22. vers. 10. & seqq.
Triplex cena à Christo discipulis data.
De triplici hac cenâ libro singulari Ioannes Walterius Antverpiæ editus anno 1617.
Christi mansuetudo erga suum proditorè.
Hier. cap. 2. vers. 12.

Ioan. 6. 13. vers. 21.
Vic quibus tentavit eum à concepto flagitio abducere.
Catino hic Genes:
Calice in hac cenâ usus patris Romæ asseruari dicitur ad S. Joannem Lateran.
Ioan. cap. 13. vers. 10.
Ibid. v. 18.
Marci c. 14. vers. 21.

Cur Christi-
stus Juda
hominem
negam in
Apostoli
elegi.

Sed forsitan quæras, Cur, obsecro, Christus hunc ho-
minem nequam in Apostolum elegit? Mi bone Chri-
stiane, cur, obsecro, Deus creavit Angelos, quos scivit
apostatas futuros? Cur protoplastum in paradiso col-
locavit, quem in paradiso non permanfurum ab omni
æternitate præscivit? Cur quotidie vult nasci tot homi-
nes malos, quos minime ignorat certo damnandos? Nimirum optimus Deus, cum tales creat, suam orbi
bonitatem monstrat, cum damnat, justitiam. Ita nostro
nos arbitrio permittit; si bonæ mentis sumus, paratum
præmium; si nequam sumus, paratum supplicium; &
nihilominus ipsa nequitia nostrâ in finem bonum ui-
tur, quemadmodum Judæ proditione nobis salutem, ipsi au-
tem exitio fuit, quia esse voluit.

Mitamus ergo curiosiores illas quæstiones, & potiùs
admirandam Domini manufacturam, summam ani-
mi æquitatem discamus. Nostræ sed prævæ indolis est,
peccata sua tegere, aliena vulgare, inimicos odisse, &
malis omnibus impetere. Christianum est, Domini
præceptum est, inimicos diligere, pro iis preces funde-
re, illis benefacere. Hoc nos Christus & in cenaculo, &
in monte Golgothæ docet.

§. II. Petrus Christum negans.

Negatio
Petri acer-
bior fuit
Christo
probris &
retortivi-
bus.

Robra & verbera Dominus Jesus acerbè sensit,
sed acerbius negationem Petri. Hæc in domo Cai-
phæ contigit, uti Origenes, Cyrillus, alii docent, id quæ
inter horam noctis duodecimam & quartam. In eâ-
dem hac domo crudelis planè colophus ab infimo man-
cipio incussum est Christo. Sed minus sensit mississimus
Dominus ab inimico servo verberari, quam negari ab
amico Petro. Hic Jobi voces opportunissimè usurpari
poterant: *Frater meus longè fecit à me, & nos mei, quasi
alieni, recesserunt à me. Dereliquerunt me propinqui mei, &
qui me noverant, oblitri sunt mei. Quem maximè diligebam,
aversatus est me.* Inter primos Christus maximè dilige-
bat Petrum; inter Apostolos Petrus au dactissimè nega-
vit Christum.

Iob cap. 19.
vers. 13, 14.
& 19.

Julius Cæsar in Romanâ curiâ Senatorum sicis un-
dique petitus, in unum Marcum Brutum oculos desi-
gens exclamavit, *Et tu fili!* cum dicto sese involvit, ut
honestiùs caderet. Licet hæc pæne idem usurpare: Et
tu Petre Apostolorum primarie, tunc ista in me audes?
Quem ego ceteris præfeci, plus ceteris amavi, quem
ego in petram posui, pro quo singulariter oravi: Tunc
hoc mihi? Itane ad temerarium verbum ruit colum-
na? Ubi nunc, quæso, magna promissa tua, Animam
meam pro te ponam? Et vel nosse negas? Non nossti me
Petre, quem Christum filium Dei vivi palàm confessus
es? Ad cujus genua in navi proci dens, *Exi à me, ajebas,*
quia homo peccator sum Domine. Cui omnium Apostolo-
rum loco respondebas: *Domine, ad quem ibimus? verba vi-
te æternæ habes.* Cujus candicantem vestem, & radian-
tem vultum in Thaboreâ rupe aspexisti. Non nossti me
Petre, quem mari & ventis imperantem, panes multi-
plicantem, ægros sanantem, ad vitam mortuos revo-
cantem, tot alia miracula patrantem vidisti, quem con-
cionantem toties audisti? Hunc ipsum hominem non
nossti? Et, quæso, non amplius meministi, nocte hac
proximâ quid videris, quid audieris mirandorum? O
Petre, ô Ecclesiæ petra! Itane lato in hominem igno-
rum unâ secum cruci affixum, plus exeret pietatis & fi-
dei, quam tu & omnes Apostoli? Animum collige; non
est quod jubeatis animam pro Christo ponere: modò
animosius uni focariæ velis respondere. Sed ô incon-
stantiam! ô infirmitatem humanam!

Matth. c. 16.
vers. 16.
Luc. cap. 9.
vers. 8.
Joan. cap. 6.
vers. 68.

O nimis à nobis fragiles! Quò fortitudo & sanctitas
sibi relicta corruit? Nusquam tutus locus, è cælo cadit
Lucifer æternum puniendus, è paradiso ejicitur Ada-
mus, in illum non recipiendus; Ex Apostolorum Colle-

gio à seipso excluditur Judas fure finiturus; ad mulier-
culæ vocem exanimatur Petrus Christi vicarius; sed
Christum ter negaturus. Hæcine illa est petra, supra
quam ædificanda fuerat Ecclesiæ, adversus quam infero-
rum portæ non sint prævalitura: Illène Apostolo-
rum apex, cui claves regni cælestis committenda? Heu,
fundamentum istud labitur; hæc petra, velut testa con-
teritur! Quis sine clavibus cælum subeat, quis claves
speret ab eo, qui Magistrum, à quo claves acceperat,
negasset? Aut quomodo negantem Magister discipu-
lum nosse vellet aut posset? Noverat Magistrum Petrus
inter convivia Zachæi, Matthæi, Pharisei, Canæ Gali-
lææ, Agni Paschalis: jam pollicitationum amplissimarum
oblitus, jam hominis illius paulò antè charissimi
noticiam omnem negat ac pernegat, nec simplici jure-
jurando dicta confirmat. Quomodo sol firmamenti
Apostolici versus est in noctem, in tenebras? Quantam
eclipsim muliebris hæc luna offudit, primò huic fideri?
Quomodo ancillaris nubecula unica hunc Ecclesiæ so-
lem obtexit? Nulla hæc Jabel clavo & malleo arma-
ta, non Juditha Holofernis gladio ad cædem parata,
sed vilis ancillula animosum Petri pectus interroga-
tiunculâ expugnat.

Petrus sibi gigas magnus, & Goliathus aliquis vi-
sus, Esti, ait, omnes scandalizati fuerint in te, ego numquam
scandalizabor. O inauratam statuem! sed lapillus unicus
frontem illius icit, & tota corruit, constantia omnis
evanuit. O Petre, tantum cogita paulisper quis inter-
roget: non ferox miles, non ipse Pontifex, non totum
concilium, sed unica ex te querit ancilla, de tuo Ma-
gistro, nec eum seductorem, sed hominem appellat.
Quid adeò trepidas in Pontificis atio? ante horas pau-
culas in cenaculo magnifica pollicebaris, grandi pro-
missor hiatu. Ubi nunc promissorum pars centesima?
Recordare, obsecro, Petre, cum pelagus animoso
gressu calcares, quòd ad venti vehementiam allquan-
tulum merfus, J E S U M Dominum tuum inclama-
ris, & ille continuo dextram porrexit, & incolumem
servavit. Jam fundum petis, sed illum ipsum non tan-
tum non invocas, sed etiam nosse negas, Magistrum
tuum, Dominum tuum, ipsum Deum tuum. Quæ tan-
tæ causæ ruina? Paulo antè hujus hominis, de quo
quæstio est, Corpore & sanguine passus es, tot arcano-
rum illius eras conscius, jam annis pluribus inter ho-
minis istius charissimos pubicè habitus, & hunc homi-
nem negas nosse? quæ tantæ commutationis, quæ tan-
tæ causæ ruina? Causas in digito mittemus.

Prima: Nimirum sibi tribuebat Petrus, & præfide-
bat, exerosque præ se spernebat: Etiam si, ait, oportu-
erit me mori tecum, non te negabo: *est omnes scan-
dalizati fuerint in te, ego nunquam.* Perinde ac si dixit-
set: Ego solus fortis, ego mortis contemptor, ego solus
prudens & impavidus. Videre, obsecro, misella & im-
plumis avicula, volare conata, decidit. Occursum, sed
malignum vitium Confidentia sui * & temeritas, quæ
per cuniculos in præceps ducit. Nemo suis fidat opi-
bus, ingenio, viribus, prudentiæ, doctrinæ, potentia.
Qui se existimat stare, videat ne cadat. En Apostolus iste
præservidus, testimonio Domini mundus, corpore Do-
minico saginatus, turpissimè tamen ter lapsus, & sem-
per gravius. Primò negavit, dein & juravit, demum
cum detestatione anathematizavit, quia non novisset ho-
minem. His veluti scalis ad scelus ascenditur, tantò peius,
quantò altius.

Altera causâ: Somnus intempestivus in oliveto. z. Somnus
cùm illic fuisset vigilandum, dormivit; cùm genua in
preces hecctenda, sedit aut jacuit: hinc cùm standum
esset, fugit, post fugam à longè secutus. Hortatus Pe-
trum Dominus ad excubias nominatum: *Simon dormis,*
*ajebat, non potuisti unâ horâ vigilare? Vox Domini confir-
gentis cæcos, sed non soporem Petri. Nihil effectum est*

causâ
ruinæ in
Petro:
Prima:
Confiden-
tia sui.
* Præsum-
ptio vocari
solet.
1. Cor. c. 10.
vers. 12.
Septies, ut
Cæstanius,
sed male ait.
Matth. c. 26.
vers. 74.
Marc. c. 14.
vers. 37.
Psal. 28. v. 9.

Handwritten notes on the right margin, including "LAVET IN ACQUA" and other illegible text.